

Uzasadnienie

Użytki ekologiczne to – wg definicji ustawowej – „zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”. Definicja ta doskonale oddaje intencje powołania użytku w obszarze tak blisko dużego miasta, obszarze narażonym na zabudowę i znaczną ingerencję człowieka, która nie będzie najczęściej z korzyścią dla przyrody. Tym bardziej, że wszelkie działania dotyczące obszaru to jego ochrona zachowawcza. Oznacza to, że należy monitorować stan istniejącego środowiska, by nie uległ pogorszeniu. Nie generuje to dużych nakładów finansowych, a korzyści związane z posiadaniem tak cennego i zróżnicowanego biologicznie obszaru jest nie do przecenienia.

Różnorodność biologiczna to bardzo obszerne zagadnienie, które można rozpatrywać zarówno na poziomie genetycznym, gatunkowym, jak i ekosystemowym. Jednak w każdym przypadku, nawet upraszczając ten termin do kilku gatunków roślin, owadów czy innych zwierząt uzasadnione jest, by obszary o takim spektrum gatunkowym mogły być chronione.

Łława i jej okolice to piękny obszar, różnorodny przyrodniczo ze względu na dużą lesistość i dużą jeziorność terenu. Tutaj także można znaleźć perełki świata przyrody, które cieszą wrażliwych na jej piękno i tych, którzy chcą chronić takie miejsca.

Stowarzyszenie ekologiczno - kulturalne „Dolina Łławki” oraz Stowarzyszenie na rzecz edukacji przyrodniczej i ekologicznej „Dzika Łława” wystąpiły o objęcie obszaru znajdującego się na działkach ewidencyjnych nr 216/83 i 216/82 ochroną prawną na mocy art. 42 ustawy o ochronie przyrody, jako użytek ekologiczny. Jest to teren skupiony wokół pokrytego wodą powierzchnią obszaru o powierzchni 3,0642 ha, będący siedliskiem chronionego gatunku płaza tj. **kumaka nizinnego (*Bombina bombina*)**. Gatunek ten znajduje się w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej UE jako gatunek ważny dla Wspólnoty, którego ochrona wymaga wyznaczania specjalnych obszarów ochrony. W polskim ustawodawstwie jest gatunkiem chronionym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt i wymaga ochrony czynnej.

Populacja tego zwierzęcia na wnioskowanym obszarze jest jeszcze zadowolająca, można śmiało stwierdzić, że podczas wiosennych nastuchów w zbiorniku odzywało się ponad 20 samców, teoretycznie w tym terenie może być podobna ilość samic. Zbiornik wodny to jedyne miejsce, w którym ten płaz może występować na danym obszarze. W sytuacji wyschnięcia, bądź zlikwidowania go, kumak nie zasiedli rzeki Łławki, która opływa półwysep, z planowanym użytkowaniem ekologicznym i zwyczajnie wyginie.

Można pokusić się o stwierdzenie, że główny przedmiot ochrony tego obszaru tzn. kumak nizinny (*Bombina bombina*) jest gatunkiem parasolowym, to znaczy, że zarówno on jak i jego siedlisko występowania stanowią główny przedmiot ochrony, daje ochronę innym organizmom, także podlegającym ochronie prawnej. Dzięki takiej sytuacji mamy możliwość chronienia innych, cennych gatunków objętych ochroną zarówno ustawodawstwem polskim jak i unijnym.

Wiosenny monitoring proponowanego użytku ekologicznego pozwolił stwierdzić, że tak niewielki teren, pokryty wodami powierzchniowymi i roślinnością wodną wynurzoną, głównie trzcina jest siedliskiem wielu innych gatunków kręgowców, w tym ptaków czy płazów i gadów. Nie dokonywano monitoringu ryb, jednak można pokusić się o stwierdzenie, że zbiornik wodny w centralnej części proponowanego użytku ekologicznego zasiedla głównie karaś. Ryba ta, jako jedna z nielicznych może znieść zimowe przemarzanie zbiornika i niedobory tlenu.

Wstępny monitoring fauny motyli dziennych, przeprowadzony w 2021 roku wykazał obecność 27 gatunków reprezentujących cztery rodziny, w tym czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*, Haworth). Gatunek ten jest objęty w Polsce ochroną ścisłą i również został wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Podczas wiosennego monitoringu stwierdzono występowanie wielu gatunków ptaków w tym:

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Uwagi
1	Trzcinniczek / <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
2	Łozówka / <i>Acrocephalus palustris</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
3	Brzęczka / <i>Locustella luscinioides</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
4	Bączek / <i>Ixobrychus minutus</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Załącznik I Dyrektywy Ptasiej UE.	
5	Kukułka / <i>Cuculus canorus</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
6	Dzierzba gąsiorek / <i>Lanius collurio</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie	

		ochrony gatunkowej zwierząt. Załącznik I Dyrektywy Ptasiej UE.	
7	Trzciniak/ <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
oraz gatunków płazów w tym:			
8	Kumak nizinny / <i>Bombina bombina</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej UE.	
9	Żaby wodne/ <i>Rana esculenta kompleks</i>	Ochrona częściowa. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	Żaby zielone
10	Traszka zwyczajna/ <i>Lissotriton vulgaris</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt	
11	Traszka grzebieniasta/ <i>Triturus cristatus</i>	Ochrona ścisła. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej UE.	Podczas badań zbiornika w roku 2014 stwierdzono samice.

Stowarzyszenia w ramach zadań własnych będą wspólnie prowadzić monitoring gatunków oraz stan ich siedliska.

Zdj. 1 Kumak nizinny. Zdjęcie wykonane w czerwcu 2021 roku (Fot. M. Rudnicka).

Zdj. 2 Samiec czerwończyka nieparka. Zdjęcie wykonane w lipcu 2021 roku (Fot. M. Rudnicka).